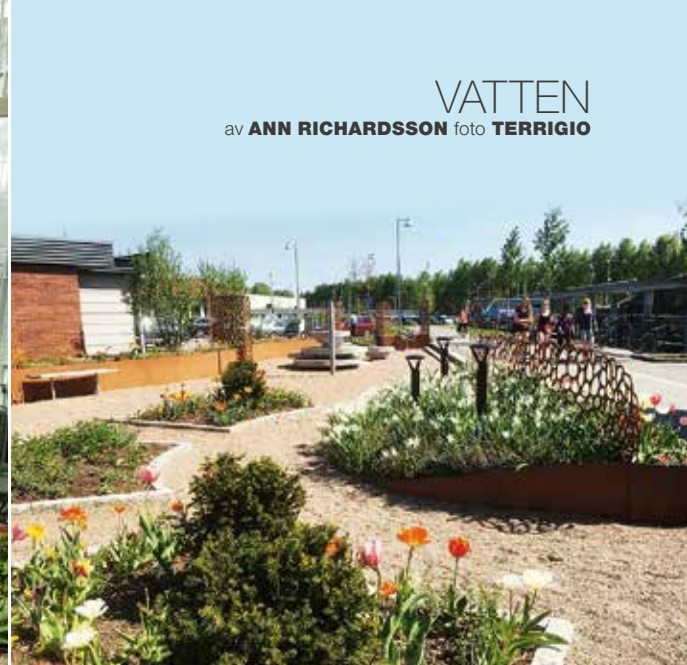




Bovieran i Norrköping samlar regnvatten som med hjälp av det kapillära systemet förs ut till växterna i vinterträdgården.



Under planteringarna vid Landvetters busscentral döljer sig numera Savaqs system.



Stålkonstruktionen vid Landvetters busscentral under uppbyggnad av bevattningssystemet.

# Kapillärt bevattningssystem

## FÖR ALLA BEHOV

**Börje Ohlin, grundare av** företaget Terrigio är något av en entreprenör och uppfinnare och för sju år sedan fick han patent på en produkt som bidrar till förbättrad LOD-hantering. Nu börjar uppfinningen – Savaq installeras runt om i landet och med hjälp av kapillär teknik förses växterna med vatten.

**M**ed en lång erfarenhet inom trädgård och ägare av Mölltorps Växtinredningar samt 25 års erfarenhet som bevattningskonsult tog Börje Ohlin steget att skapa en egen lösning utifrån sina erfarenheter. År 2009 blev patentet godkänt i Sverige och patent finns nu i alla världsdelar.

Savaq 75 var den första produkten och är avsedd för odling av större ytor. Under flera år har Terrigio







Systemet i det nya bostadsområdet, Gyllins trädgård i Malmö under uppbyggnad och när det är klart fylls det med växtlighet.



bearbetat främst odlare i Spanien och metoden är testad i bland annat odling av apelsin och persikor. Men 2013 insåg företaget att det även finns en marknad i Sverige och då inom dagvattenhantering.

– Savaq tar hand om regnvattnet på plats, säger Börje Ohlin som tror på produkten och ser många olika användningsområden i stadsmiljö.

Det kan vara både på tak och terrasser, i lådor, i parker, i enskilda rabattytor med perenner och/eller sommarblommor eller vid trädplanteringar.

### KAPILLÄR KRAFT

Systemet fungerar så att det arbetar direkt mot dagvattenflödet och bygger på kapillär teknik utan trycksättning. Det vill säga att vattnet med hjälp av den kapillära kraften når fram till rötterna. Detta sker med hjälp av en absorberande och vattenlyftande specialväv som finns på varje sektion av rören som grävs ner. Varje sektion med rör håller 15 liter vatten och arbetar som en egen enhet. Den kan användas både plant eller i en sluttning och har kompletterande brunnsteknik som är självtömmande. Det finns också andra brunnslösningar för att till

exempel hålla borta saltkontaminerat vatten.

– Det är ett 100 procent kapillärt system och du får aldrig en blöt omgivning, säger Börje.

Savaq är designat så att det ska bli en jämn spridning av markfukt längs med hela den bevattnade sträckan. Därefter är det jorden och växterna som bestämmer spridningshastigheten. Dessutom är tekniken utformad för att spara så mycket vatten som möjligt samtidigt som växterna får den mängd vatten de kräver.

### BOVIERAN SAMLAR REGNVATTEN

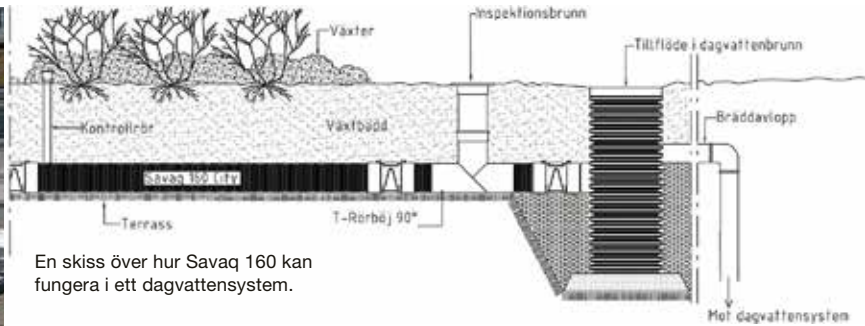
Systemet grävs ner i till exempel en hårdgjord miljö vid en husvägg eller ute i gator. Det kan installeras på mellan 30 och 80 centimeters djup och kan kompletteras med manuellt eller tekniskt styrt tilläggsvatten vid brist på regnvatten.

Till skillnad från traditionella underjordiska droppbevattningssystem med enskilda givare som fördelar vattnet enligt kontrollerade vattenmängder och kan medföra övervattning så tillför Savaq vatten jämnt och minskar risken för övervattning.

Börje anser att använda regnvattensflöden under en längre tid i den befintliga grönskan är ett stort steg mot en



På denna hårdgjorda yta vid ett nytt bostadsområde i Göteborg ska det bevattnas med Savaq 160.



En skiss över hur Savaq 160 kan fungera i ett dagvattensystem.



Sektionsrören är försedda med bitar av grundligt testad väv som lyfter vattnet.

hållbar stadsmiljö. Han märker också av ett allt större intresse för produkten och de har och har haft flera projekt runt om i landet.

– I Bovieran, som är inomhus blir det möjligt att lagra tolv kubikmeter regnvatten från taket, berättar han.

Vid bokkonceptet Bovieran med lägenheter kring en vinterträdgård rörde det sig om en anläggning inomhus. Men många andra projekt har varit på bostadsgårdar utomhus eller i trafikmiljö.

– Savaq har bidragit till att minska den relativa fuktigheten i våra vinterträdgårdar, säger Martin Ledel projektledare på Bovieran.

## SPARAR VATTEN

I det nya bostadsområdet Gyllins trädgård har Terrigio utfört en anläggning på ett stenlagt torg med en cirkelformad plantering med både träd, buskar och perenner. Även i Göteborg har systemet använts på bostadsgårdar med hårdgjorda ytor och växtbäddar.

I Landvetter handlade det om ytor vid ett busstorg.

Projektet omfattade cirka 80 kvadratmeter ytor med planteringar av bland annat buskar, perenner och bambu. Flera av ytorna får inget naturligt regnvatten utan sköts istället av Savaq 160.

I flera fall har kommunerna och bostadsbolagen satsat på systemet för att minska på behovet av manuell bevattning och få till en säkrare tillförsel av vatten. Det kan också i vissa fall vara fråga om att planteringsytorna i trafikmiljöer som kan vara svåra att komma åt att vattna ofta.

## UTVECKLAT VATTENFÄLLA

Börje Ohlin fortsätter utveckla Savaq och det senaste tillskottet är en vattenfälla som kan ta hand om och lyfta vattnet vid högre belägna växtytorna. I ett nytt bostadsområde i Skövde ska detta testas för där finns önskemål om att ta hand om regnvatten på ett ställe och förflytta det till grönskan som ligger på högre nivå.

Terrigio har sitt säte i Skövde och kontor i Gothia Science Park. I fjol höstas fick företaget ta emot Skövde kommuns Miljöpris för Savaq Irrigation System för sin insats för miljö och hållbar utveckling. •

**Läs mer:**  
savaq.com  
bovieran.se